

Aflevering 10: partijen 25 en 26

Na de stilte van de voorgaande (remise)partijen, is het deze week vuurwerk!

Euwe wist twee partijen achter elkaar te winnen, waaronder een wonderschone partij in Zandvoort. Die ging als de 'Parel van Zandvoort' de wereld over. Van 12-12 naar 14-12 voor Euwe!

Partij 25: Euwe neemt de leiding

1 (2) december 1935

Militiezaal op de Singel te Amsterdam

Aljechin-Euwe 0-1, 45 zetten, afgebroken

Terug naar Amsterdam, de Militiezaal waar eerder de 2e, 8e, 18e en 20e partij werden gespeeld. Later volgen daar ook nog de 28e en 29e partij. De partij 'begint' op zondag. Eén krant uit later kritiek op het spelen op zondagen. De beslissing van deze partij valt trouwens pas op maandag! Aljechin offert een eerste pion op de tiende zet en een tweede op de dertiende. Hij gaat op jacht naar de dame van Euwe en offert zelfs een derde pion. Euwe heeft eerder een analyse van deze variant bestudeerd en kan snel spelen. Het blijft er dreigend uitzien, Aljechin hoopt nog met een 'coup de théâtre' de bakens te kunnen verzetten, en later nog eens, maar Euwe vindt, onbewogen, met zijn 21e zet een fraaie weerlegging. Hij schrijft zelf over de stelling na de 28e zet: "Van kamp is geen sprake meer en zwart kan op verschillende manieren winnen." De partij wordt afgebroken met drie pionnen voorsprong, op de a-, b- en c-lijn en de volgende dag komt de overwinning na een kwartier spelen tot stand. Euwe staat op voorsprong, voor het eerst in deze match, met nog vijf partijen te gaan.

Tussenstand Aljechin-Euwe 12-13 (*Euwe voor het eerst op voorsprong!!*)

EUWE STAAT GEWONNEN IN DE 25e PARTIJ

Dr. Aljechin speelt tot het afbreken verder, maar kon reeds tien zetten eerder opgeven. — Heden nog voortzetting van de partij.

EUWE KRIJGT DE LEIDING MET 13—12

In de Militie-zaal te Amsterdam is gisteravond onder groote belangstelling de 25ste partij gespeeld van de match Euwe—Aljechin om het wereldkampioenschap schaken.

Kort na het begin kreeg Euwe voordeel. Hij kwam twee pionnen voor te staan, een voorsprong, dien hij in den loop van de partij tot drie pionnen wist te vergrooten.

Na veertig zetten werd de partij afgebroken in een schier hopelooze stelling voor den wereldkampioen, die nu eenmaal niet graag een partij op den eersten avond gewonnen geeft. Toch zet Aljechin de partij hedenavond halfzeven in de Militiezaal te Amsterdam voort.

Wit: Aljechin. Zwart: Euwe.

1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	c7—c6
3. Pg1—f3	Pg6—f6
4. Pb1—c3	e7—e6
5. Lc1—g5	Pb8—d7
6. e2—e3	Dd5—a5
7. c4×d5	

Aan deze behandeling werd door Aljechin de voorkeur gegeven. De oude zet is 7. Pf3—d2.

7....	Pf6×d5
8. Dd1—d2	Pd7—b6

Na ondervinding in het Zürichsche toernooi het beste. Nimzowitsch speelde in dit geval direct P×c3 en geraakte in het nadeel.

9. Lf1—d3

Leidt een gambietspel met dubbel pion-offer in, dat onjuist is gebleken.

9.	Pd5—c8
10. b2×c3,	Pb6—d5
11. Ta1—c1	Pd5×c3
12. 0—0	

Natuurlijk niet 12. D×c3, of 12. T×c3 wegens Lb4.

12. Lf8—b4

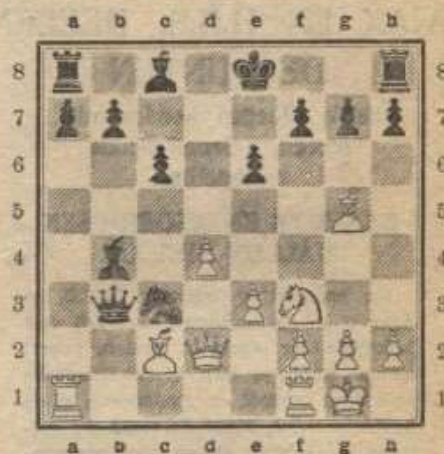
13. a2—a3

Het logische gevolg van het eerste pion-offer is dit tweede offer. De heele analyse is afkomstig van eenige Russische schaakmeesters, die dikwijls speciaal van openingen lange analyses gemaakt hebben. Maar deze analyse heeft gaten, als Emmenthaler kaas.

13.	Da5×a3
14. Tc1—a1	Da3—b3
15. Ld3—c2	

Stand na 15: Ld3—c2

Zwart: dr. Euwe.

Wit: dr. Aljechin.

De eenige mogelijkheid tot aanvallen.

15.	Db3—d5

Na lang te hebben nagedacht besloot Euwe zijn Dame terug te trekken. Zeer goed was hier 15. Pe4!, dat de witte variant overtuigend weerlegd had. Speelt wit op 15. Pe4, 15. De2, dan stelt zwart zich met 16. Dd3 veilig. En 16. L×b3, P×d2 is dan niet te vrezen. Euwe's tekstzet is de tweede weerlegging van de witte speelwijze.

16. e3—e4	

Het derde pion-offer! Op 16. Tf1—b1 volgde c5.

16.	Pc3×e4
17. Dd2×b4	

Of 17. L×e4, L×d2. 18. L×d5, L×g5 en zwart wint.

17.	Pf4×g5
18. Pf3—e5	a7—a5!

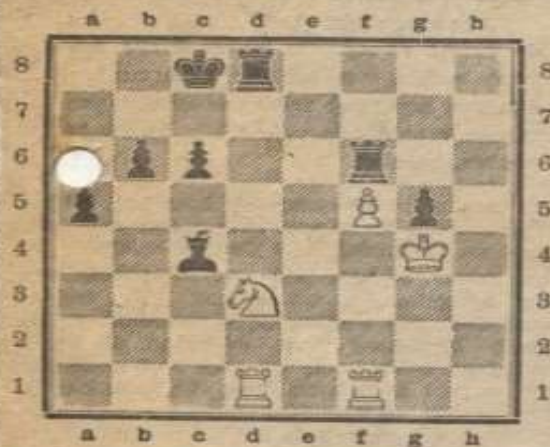
EUWE DE LEIDING

De 25ste partij na 45 zetten door
Aljechin gewonnen
gegeven.

**STAND: EUWE 13, ALJECHIN
12 PNT.**

Er waren begrijpelijkerwijze maar weinig toeschouwers, toen gisteravond om half zeven de Zondag afgebroken partij werd voortgezet. Het vervolg duurde geen vijf minuten; toen gaf Aljechin de partij gewonnen. Iets wat hij gevoeglijk ook reeds eerder had kunnen doen. De stand na den 49en zet was:

Zwart: dr. Euwe.

Wit: dr. Aljechin.

De laatste zetten waren:

41. Pd3—e5	Td8×d1
42. Tf1×d1	Lc4—e2†
43. Kg4×g5	Tf6×f5†
44. Kg5×f5	Le2×d1
45. Pe5×c6	a5—a4

Hier gaf Aljechin de partij op. Hij reikte zijn tegenstander de hand om hem geluk te wenschen.

Meester Salo Flohr had aan deze zetten niets toe te voegen. Geen opmerking omdat alles zoo logisch was. Daarom hebben wij meester Flohr ditmaal zelf eens aan den tand gevoeld en hem naar zijn meening gevraagd.

— Wel wat zegt u daar nu van. Is het geen opmerkelijk mooi resultaat?

— Zeker, en 't is volkomen verdiend ook. De openings-kunstenaar heeft zoo goed en zoo technisch, zeker gespeeld, dat iedereen hem dit succes van harte zal gunnen. Daarover zijn wij het allen eens.

— En 't vervolg?

— Ja het is nu wel aardig. De toestand zooals die thans is, is volkomen in het voordeel van Euwe. Want hij kan nu op remise spelen: dat eene punt voordeel op het laatst van den wedstrijd is van heel veel waarde. Aljechin zal nu op winst moeten spelen, anders is hij het zeker kwijt.

— 't Wordt nu nog interessant, niet waar?

— Ja, zonder twijfel. Juist omdat wij nu agressief spel van Aljechin moeten verwachten. En deze een meester is juist in dergelijke moeilijke situaties.

— Men gunt Euwe zijn succes, niet waar?

— Ja algemeen. En hij verdient het ook. Om zijn spel, om zijn opvattingen, om zijn persoon.

Tot zoover ons praatje met Flohr.

Enorme belangstelling

Uit het toernooiboek met analyses van Aljechin en Euwe (A.W. Sijthoff's Uitgeversmaatschappij N.V., Leiden 1936, blz. X): "Carlton en Militie-zaal boden flinke ruimte, doch, met het naderbij komen van de beslissing, bleken ook deze localiteiten te klein. Wie onzer had tijdens de frappez toujours-periode van voorbereiding durven realiseren, dat enkele maanden later gedacht zou moeten worden aan het huren van de groote zaal van het Concertgebouw, Bellevue of Apollo-hal. Wie onzer had kunnen denken, dat de redactie-bureau's van de groote dagbladen overstelpt zouden worden met de vragen hunner lezers over den stand van den wedstrijd."

Het N.C.W.S.

N.C.W.S. staat voor Nationaal Nederlandsch Comité Wereldkampioenschap Schaken, met als toevoeging het Euwe-Aljechin Comité. Aan voorzitter mr. M. Lewenbach is aandacht besteed bij de extra informatie van aflevering 4 en op de rol van G. van Harten wordt in een van de slotafleveringen ingegaan.

Het N.C.W.S. bestond uit vier leden. Naast de genoemde twee ook G. van Dam, secretaris penningmeester van het comité, en Th.M.E. Liket. Liket is onder meer hoofdredacteur geweest van 'De Schaakwereld' waarvan Euwe, Kmoch en Oskam vaste medewerkers waren.

Van Dam heeft een lange inleiding geschreven in het toernooiboek van Sijthoff. Hij uit zijn dankbaarheid aan de duizenden die "gaarne en spontaan hebben medegewerkt om dit toernooi tot een gebeurtenis te maken van den eersten rang en die (wij mogen dit als Nederlandsche Comité-leden erkennen) ons de vreugde bracht, dat een Nederlander wereldkampioen werd". Hij dankt ook L.G. Eggink die staande de voorbereidingen naar Indië vertrok waardoor hij geen deel meer van het comité kon uitmaken.

In dit boek spreekt Euwe in een nawoord, gedateerd 7 maart 1936, mede namens Aljechin grote waardering uit voor het werk van het comité en voor alles en iedereen die dit comité heeft gesteund.

Partij 26: met 'de parel van Zandvoort' vergroot Euwe zijn voorsprong

3 (4) december 1935

Zaal Monopole in Zandvoort, voortzetting op 4 december in Amsterdam, Militiezaal

Euwe-Aljechin 1-0, 41 zetten

Aljechin staat voor het eerst op achterstand. Vandaag de 26e partij in Monopole in Zandvoort. De partij wordt bekend als 'de parel van Zandvoort' en dat is 85 jaar later nog steeds zo. Euwe gaat terecht niet in op een vroeg kwaliteitsoffer van de wereldkampioen. Overigens al wel een bekend motief. Hij begint tien zetten later een veelbelovende actie die hem drie pionnen voor een stuk oplevert; een actie die wordt gezien als bewijs van zelfvertrouwen. Op de 31e zet mist Aljechin zijn beste remisekans waarna het nog steeds niet gemakkelijk is voor Euwe maar die speelt vervolgens prachtig en krachtig naar een gewonnen stelling. Nog een keer Tartakower: “De verhouding: een toren minder, maar daartegenover een compenserende aanval, is geen alledaagsche geschiedenis in een partij om het wereldkampioenschap. Kon men bij den 19en zet nog denken, dat de beide tegenstanders – ter eere van Zandvoorts dancing, waar deze partij gespeeld werd – een mondain dansje wilden uitvoeren, thans moet men meer en meer gaan inzien, dat de kampioenen hier den ‘dans der 26 tomahawken’ met waarlijk kranig élan uitvoeren.” Hij noemt het later de “meest grootsche partij van de match.” Er wordt afgebroken, Euwe heeft de volgende dag, bij de voortzetting in Amsterdam, nog maar zeven zetten nodig om de stand op 14-12 te brengen. Een bijkomende bijzonderheid van deze parel is dat Euwe 19 van de 47 zetten met hetzelfde paard speelt.

Tussenstand Aljechin-Euwe 12-14

EUWE WINT WEER

In een prachtig gespeelde partij van 47 zetten heeft Euwe zijn voorsprong vergroot.

DE STAND IS: EUWE 14,
ALJECHIN 12 PTN.

Gisteravond werd de 26e partij tusschen dr. Euwe en dr. Aljechin, welke te Zandvoort afgebroken was, in de Militiezaal te Amsterdam voortgezet en na 47 zetten fraai door Euwe gewonnen.

Er was nog veel belangstelling: eenige honderden schaakliefhebbers waren getuige van de laatste zeven zetten. Na afloop heeft dr. Euwe een belangwekkende uiteenzetting gegeven van de pas gespeelde partij.

Door deze mooie overwinning van onzen landgenoot is de stand thans gebleven: dr. Euwe 14 p., dr. Aljechin 12 p.

Stand bij het afbreken:

Aljechin Zwart.

Euwe Wit.

Hieronder volgt het slot der partij, voorzien van de aantekeningen van meester Flohr.

Wit: dr. Euwe. Zwart: dr. Aljechin.

41. Pd8—c6

Zeer goed gespeeld. Zwart heeft nu alleen bedreigende zetten.

41. Te7—e8

42. c6—e7 b6—b5

Zwart beproeft de witte pionketen te verbreken.

43. Pc6—d8!

Prachtig! Het witte paard weert zich uitstekend. Het is nog nooit gebeurd, dat een Paard zoo'n lange reis en met zooveel succes heeft gemaakt, als dit.

43. Kh8—g7

Dreigde 44. Pd8—f7, benevens 45. Pf7—d6 enz.

44. Pd8—b7

Nu komt het Paard van den anderen kant.

Op 3 april 2001 bracht PTT/Post een postzegel van 80 cent uit, waarop een stelling uit de 'Parel van Zandvoort' te zien is. Het was in 2001 precies een eeuw na de geboorte van Max Euwe. Er zijn miljoen postzegels uitgegeven, dus de kans is groot dat u deze zegel wel eens tegen bent gekomen.

Max Euwe

In het centrum van Amsterdam ligt het Max Euwe-plein. Hier staat een levensgroot schaakspel, waar een ieder kan proberen de briljante stellingen van schaakgrootmeester en naamgever van het plein te evenaren. Prof. dr. Max Euwe (1901-1981) is de enige wereldkampioen schaken die ons land tot nu toe heeft voortgebracht. In 1935 versloeg hij na 30 zinderende partijen de Russische titelverdediger Alexander Aljechin. Op één van de postzegels staat de winnende stelling, die zorgde voor een kentering in de wedstrijd. Deze ging de wereld in als de 'Parel van Zandvoort', omdat deze 26ste partij in Zandvoort werd gespeeld.

Euwe was leraar wiskunde en later hoogleraar informatica in Rotterdam en Tilburg. Van 1970 tot 1978 was hij president van de FIDE, de Wereldschaakbond. Al jaren eerder gaf hij zijn wereldtitel aan deze bond, die vanaf dat moment de Wereldkampioenschappen kon organiseren en daarmee flink aanzien verkreeg. Max Euwe schreef honderden schaakboeken. Ook hield hij zich bezig met de ontwikkeling van de schaakcomputer. Max Euwe heeft dan ook een enorme invloed gehad op de populariteit van de schaaksport in Nederland.

© 2001 PTT Post Holdings B.V.

Technische gegevens

Zegelmaat	36 x 25 mm
Tanding	13 1/4 : 12 3/4
Papier	fosforescerend
Gomming	synthetisch
Vellen	2 postzegels
Druktechniek	offset
Kleuren	donkerblauw, bruin, rood en zwart
Oplage	1 miljoen velletjes
Ontwerper	Rutger Fuchs
Drukkerij	Joh. Enschedé Stamps Security Printers BV, Haarlem